

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

1. **Назив квалификације:** Трговац
2. **Сектор - подручје рада:** Трговина, угоститељство и туризам
3. **Ниво квалификације:** III
4. **Сврха квалификације:** Продаја и набавка робе.
5. **Начин стицања квалификације:**
Квалификација се стиче након успешно завршеног процеса образовања у средњој стручној школи.
6. **Трајање:**
Програм средњег стручног образовања за стицање квалификације траје три године.
7. **Начин провере:**
Достигнутост исхода програма средњег стручног образовања се проверава на завршном испиту који спроводи средња школа.
8. **Заснованост квалификације:**
Квалификација се заснива на опису рада, циљевима стручног образовања и исходима стручног образовања.

8.1. Опис рада

Дужности - стручне компетенције:

- Припрема и организација процеса рада у продавници
- Набавка робе
- Складиштење и чување робе у приручном складишту продавнице
- Продаја робе
- Одржавање презентације робе изван продавнице

Дужности - стручне компетенције	Задаци - јединице компетенција
Припрема и организација	- Проверава исправност техничких уређаја продавнице

Дужности - стручне компетенције	Задаци - јединице компетенција
процеса рада у продавници	<ul style="list-style-type: none"> - Припрема средства за рад у продавници - Контрола залиха - Распоређивање и излагање робе на продајном месту
Набавка робе	<ul style="list-style-type: none"> - Вођење евиденције о добављачима - Набавка робе од добављача - Требовање и израда поруџбенице на основу плана набавке и висине залиха робе у продавници - Преузимање робе од добављача - Припрема калкулације малопродајне цене производа
Складиштење и чување робе у приручном складишту продавнице	<ul style="list-style-type: none"> - Вођење евиденције о роби у складишту - Пријем робе – квантитативна и квалитативна контрола робе - Распоређивање робе у складишту - Обезбеђење одговарајућих услова за чување робе до продаје - Контрола квалитета робе у складишту - Прикупљање, сортирање и одлагање отпада (робе и амбалаже) - Припрема робе за продају - Допуњавање залиха
Продаја робе	<ul style="list-style-type: none"> - Комуникација са купцем - Пружање информација купцима о карактеристикама робе и начину употребе - Непосредна продаја (нпр. мерење тражене количине робе) - Наплата продате робе - Паковање продате робе и испраћај купца - Обављање рада на каси и контрола пазара - Израда спецификације и уплата дневног пазара - Евиденција и праћење продаје робе - Утврђивање резултата продаје - Спровођење послова снижења цена, промоција и акционих продаја у продавници - Организовање и спровођење пописа робе – инвентарисање
Одржавање презентације робе изван продавнице	<ul style="list-style-type: none"> - Припрема терена (избор локације, одабир објекта, позивање гостију, поставка експоната и пријем гостију) - Представљање производа - Вођење продајног разговора са гостима/купцима - Сређивање простора/објекта након завршене презентације - Израда месечног плана продаје - Достављање дневног, недељног и периодичног извештаја о спроведеним презентацијама

8.1.1. Екстремни услови под којима се обављају дужности:

- нема.

8.1.2. Изложеност ризицима при обављању дужности:

- нема.

8.2. Циљеви стручног образовања

Циљ стручног образовања за квалификацију ТРГОВАЦ је оспособљавање лица за припрему и организацију процеса рада у продавници, набавку робе, складиштење и чување робе, продају робе, одржавање презентације новог производа.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере, унапређивања запошљивости, усмерава да лица буду оспособљавана за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- ефикасан рад у тиму;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- благовремено реаговање на промене у радној средини;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу;
- примену сигурносних и санитарних мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу.

8.3. Исходи стручног образовања

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања, лице ће бити у стању да:			
припреми и организује процес рада у продавници	<ul style="list-style-type: none"> - опише пословне функције које се обављају у продавници - објасни радње неопходних за припрему продаје - опише време и начин провере исправности техничких уређаја продавнице - објасни улогу продавца у процесу продаје робе - опише припрему продавца за рад са	<ul style="list-style-type: none"> - провери исправност техничких уређаја продавнице по прописаној процедури - припреми средства за рад за почетак рада са купцима - израчуна потребне количине залиха - обави контролу залиха - припреми робу за продају - распоређује и излаже робе на продајном месту	<ul style="list-style-type: none"> - савесно, одговорно, уредно и прецизно обавља поверене послове - ефикасно организује време - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања, лице ће бити у стању да:			
	<ul style="list-style-type: none"> купцима - наведе редослед послова припреме радног места - објасни појам залихе робе у продавници - разликује врсте и димензије асортимана робе у продавници - објасни принципе распоређивања и излагања робе на продајном месту 	<ul style="list-style-type: none"> - обележи вредност робе 	<ul style="list-style-type: none"> флексибилност у односу према сарадницима - испољи љубазност, комуникативност, спретност, - ненаметљивост и флексибилност у односу према купцима
врши набавку робе	<ul style="list-style-type: none"> - објасни садржај плана набавке и значај планирања набавке - разликује начине снабдевања продавнице робом - објасни начин вођења евиденције о добављачима - разликује критеријуме за избор добављача - разликује врсте и фазе преузимања робе - опише комисијски записник и његов значај у пословању продавнице - објасни начин и сврху рекламације добављачима 	<ul style="list-style-type: none"> - уговори набавку робе са добављачем - поручи робу од добављача или из централног складишта - самостално обради сва документа у вези са набавком наруџбеница, требовање, пријемница, повратница, комисијски записник, бонификација - спроводи поступак преузимања робе из централног складишта, од добављача и превозника - спроводи по потреби поступак комисијског преузимања робе - сачини са осталим члановима комисије комисијски записник - састави калкулацију малопродајне цене - подноси рекламацију добављачима у законом предвиђеним условима - примени правила испуњавања, чувања и одлагања документације о пословању продавнице 	<ul style="list-style-type: none"> - буде оријентисан ка клијенту односно купцу - испољи позитиван однос према значају спровођења „ISO“ стандарда, „НАССР“ стандарда, гранских и интерних стандарда, прописа о квалитету, произвођачких спецификација и трговинских узанси који важе у трговини - испољи позитиван однос према значају функционалне и техничке исправности машина, уређаја и алата које користи при обављању послова набавке, складиштења и чувања робе, њеном манипулацијом и продајом - испољи позитиван однос према професионално-
обавља складиштење и чување робе у приручном складишту продавнице	<ul style="list-style-type: none"> - објасни значај складишне функције у пословању продавнице - разликује врсте складишта у оквиру трговинског предузећа - објасни процедуру кретања документације између складишта и набавне односно 	<ul style="list-style-type: none"> - планира одговарајућа робна места у складишту - контролише испуњеност услова за чување робе у току складиштења - спроводи поступак пријема робе у складиште 	<ul style="list-style-type: none"> - испољи позитиван однос према професионално-

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања, лице ће бити у стању да:			
	<p>продајне службе</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује врсте докумената везаних за пријем и издавање робе из складишта - наведе и опише послове који се обављају у приручном складишту продавнице - објасни значај опреме и уређаја у складишту за очување квалитета робе и њеног коришћења - наведе и објасни услове чувања различитих врста робе - наведе принципе распоређивања и слагања различитих врста роба - разликује губитке на роби - наведе врсте амбалаже 	<ul style="list-style-type: none"> - самостално обради сва документа у вези са пријемом и издавањем робе у складишту пријемница, отпремница, робне картице, лагер листа, комисијски записник - самостално води одговарајућу електронску и штампану складишну евиденције и документације (КЕПУ и остала евиденција) - изради спецификацију робе - прати кретање залиха робе - обавља послове припреме робе за продају, почев од распакивања робе па до њеног означавања - распоређује робу у приручном складишту према правилима чувања 	<p>етичким нормама и вредностима</p> <ul style="list-style-type: none"> - испољи позитиван и професионалан однос према поштовању свих законских одредби, нарочито одредби Закона о трговини и Закона о заштити потрошача.
продаје робу	<ul style="list-style-type: none"> - објасни разлику између вербалне и невербалне комуникације са купцима - објасни видове персонализације купаца - разликује типове потрошача - разликује продају групи од продаје један на један - препозна потребе купаца - објасни основне карактеристике класичног и савремених облика продаје - наведе и објасни све фазе непосредне продаје робе у класичној и савременим продавницама - разликује и објасни средства плаћања - разликује и примени GS1 систем нумерације - објасни систем касе као инструмента за обраду података о продаји - разликује различите ознаке које носи роба у 	<ul style="list-style-type: none"> - комуницира са купцем на начин који одговара типу потрошача, врсти робе и начину продаје робе купцима - користи средства за рад у обављању свих фаза непосредне продаје робе купцима у продавници - мери робу - пакује робу - обавља благајничке послове - испуњава обрасце и уплаћује дневни пазар - обрађује документацију везану за продају робе - решава рекламације купаца - даје купцима информације о карактеристикама и начину употребе робе коју купац жели да купи - комбинује информације које пружа 	

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања, лице ће бити у стању да:			
	<ul style="list-style-type: none"> робном промету - разликује и објасни атест, гарантни лист, техничко упутство, декларацију робе и елементе декларације - повеже ознаке стандарда, гранских и интерних стандарда, прописа о квалитету, произвођачких спецификација и трговинских узанси са нивоом квалитета робе - разликује врсте робе по намени, сировинском саставу и начину производње - објасни карактеристике различитих врста робе (прехрамбена, текстилна, кожарска, хемијска, метална, дрвна, грађевинска, електротехничка) - протумачи техничку документацију и упутство за употребу уређаја које продаје - наведе санитарне и еколошке услове / прописе за чување и продају продају одговарајуће врсте робе - разликује видове и органе, мере и облике заштите права потрошача у области квалитета робе и услуга у робном промету - детаљно опише обавезе и одговорности трговца у примени прописа из области трговине на мало 	<ul style="list-style-type: none"> купцима са ознакама „ISO“ стандарда, „НАССР“ стандарда, гранских и интерних стандарда, прописа о квалитету, произвођачких спецификација и трговинских узанси са нивоом квалитета робе - преноси купцима информације о документацији која прати робу у робном промету атест, гарантни лист, техничко упутство, декларацији робе и елементе декларације - прати и примењује одредбе Закона о трговини и Закона о заштити потрошача - примењује одговарајуће санитарне и еколошке прописе у раду са различитим врстама робе - користи информатичку технологију и савремена средства комуникације за обављање послова продаје 	
одржава презентације робе изван продавнице	<ul style="list-style-type: none"> - објасни промоцију као инструмент маркетинга у трговини - наведе и кратко опише елементе промоционог микса у трговини - анализира личну продају и њену улогу у промоцији производа - објасни унапређење продаје и мере унапређења продаје 	<ul style="list-style-type: none"> - планира презентацију робе – одабир места у продајном објекту, аранжирање ентеријера дела продајног објекта за презентацију, поставка узорака робе, позивање гостију - реализује план презентације у погледу циља, робе, времена, простора и сл. - презентује купцима карактеристике робе, 	

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања, лице ће бити у стању да:			
	<ul style="list-style-type: none"> - кратко опише публицитет - опише односе са јавношћу - објасни промоцију продаје - разликује начине комбиновања облика промоције - објасни правила промоције односно презентације робе на терену. 	<ul style="list-style-type: none"> води са њима разговор и одговара на постављена питања о роби - организује демонстрације, дегустације или поделу узорака робе - сређује објекат након завршене презентације - прати и анализира продају робе и трошкове презентације. 	